

GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ ÇERÇEVESİNDE MEKSİKA DUVARI ÖRNEĞİ

Elif Nur Taş

elifnurtas095@gmail.com

ORCID: 0000-0002-0630-1395

Araştırma Makalesi
Research Article

Geliş Tarihi

Received: 01.11.2020

Kabul Tarihi

Accepted: 29.12.2020

THE SECURITIZATION OF MIGRATION: THE EXAMPLE OF MEXICAN WALL

ÖZ Göçün güvenlik alanına dâhil edilmesi, "öteki" tanımlamalarının yarattığı dışlayıcı etkiden ve bu durumun doğal bir sonucu olan "farklı olandan korkma" güdüsünün bir çıktısı olarak karşımıza çıkmaktadır. Göç olgusu, uzun yıllardır Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Meksika arasında husumete sebep olmuş özellikle Meksika Duvarı vaadiyle seçimlere katılan ve kazanan Başkan Trump'ın sert söylem ve eylemleriyle zirveye ulaşmıştır. Bu çalışmada ilk olarak; Ole Waever'in Güvenikleştirme kuramı anlatılacaktır. Ardından ABD ve Meksika arasındaki göç meselesinin ABD yönetimleri tarafından nasıl ele alındığı incelenecektir. Son olarak Başkan Donald Trump'ın söylemleri baz alınarak güvenikleştirme çabasının başarısı değerlendirilecektir

Anahtar Kelimeler: Göç, Meksika Duvarı, Güvenikleştirme Teorisi, Ole Waever, Donald Trump.

ABSTRACT The inclusion of immigration in the field of security is the result of the exclusionary effect of the "other" definitions and the natural consequence of "the fear of the different". The phenomenon of immigration has led to hostilities between the United States and Mexico for many years, especially with the harsh rhetoric and actions of President Trump, who attend and won the elections with the promise of the Mexican Wall. In this study, firstly Ole Waever's Theory of Securitization will be explained. After that, it will be examined how the issue of immigration between USA and Mexico is seen by US administrations. Lastly Donald Trump's success of his efforts on securitization will be interpreted focusing on his statements.

Keywords: Migration, Mexican Wall, Securitization Theory, Ole Waever, Donald Trump.

GİRİŞ

Ekonomiden sosyolojiye, tarihten coğrafyaya kadar birçok sosyal bilim alanı göç olgusu üzerine incelemelerde bulunmuştur. Bu sebeptendir ki birçok göç tanımı mevcuttur. “Göç, dini, iktisadi, siyasi, sosyal ve diğer sebeplerden dolayı insan topluluklarının hayatlarının tamamını veya bir bölümünü geçirmek üzere bir iskân ünitesinden, bir başkasına yerleşmek suretiyle yaptıkları coğrafi yer değiştirme hareketidir (Sayın vd., 2016: 2). Bir başka deyişle, coğrafi mekân değiştirme sürecinin ekonomik, kültürel, sosyal ve siyasi alanlarda yarattığı dinamizm ile toplumun yapısını değiştiren nüfus hareketidir (Özer, 2004: 11). Göç kavramı Uluslararası Göç Örgütü tarafından hazırlanan Göç Sözlüğünde ise “bir kişinin veya bir grup insanın uluslararası bir sınırı geçerek veya bir devlet içinde yer değiştirmesi, süresi, yapısı ve nedeni ne olursa olsun insanların yer değiştirdiği nüfus hareketleridir. Buna, mülteciler, yerinden edilmiş kişiler, yerinden çıkarılmış kişiler ve ekonomik göçmenler dâhildir.” şeklinde tanımlanmaktadır (Uluslararası Göç Örgütü, 2013: 35).

Göç tarihi irdelendiğinde, göçü gerekli kılan birçok sebep göze çarpacaktır. Bunlar farklı dönemlerde açlık, kıtlık, doğal afetler olarak bazen de siyasal baskı, savaş gibi etmenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde göçü doğuran en temel sebep ise ekonomik saiklerdir. Peterson yaptığı kategorizasyonda göçü ilkel, zorlama, serbest ve kitlesel göç olarak dörde ayırmıştır. Bu ayrımında ise gönüllülük ve zorlayıcılığı temele almıştır (Petersen, 1969: 289’dan akt, Yaman, 2019: 20). Suriye iç savaşı ile birlikte dünyanın dört bir yanında etkisini gösteren göç dalgası bir zorunluluğun ürünü iken yaşam standartlarını iyileştirme amacıyla yapılan yer değiştirmeler gönüllülüğün ürünüdür. Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi Nüfus Dairesi yayınladığı Uluslararası Göçmen Verileri’nde 2019 itibarıyla dünya genelindeki uluslararası göçmen sayısının 272 milyona ulaştığını, bu rakamın 2010 yılında 221 milyon olduğunu kaydetmiştir (IMS, 2019).

Dünyanın birçok yerinde kitlesel hareketlilik nedeniyle yaşanan nüfus artışları ekonomik, siyasal, kültürel ve sosyal alanlarda yeni problemler, çatışmalar ve politikalar doğurmuştur. Aynı zamanda bir rekabet ortamının oluşmasına zemin hazırlamış, göç eden ve göç alan toplumlarda sahip olduğunu kaybetme korkusu, akabinde etnik temelli milliyetçilik duygusunu yaratmıştır. Milliyetçiliğin yükselmesi, dışlayıcı bir siyasallaşmanın önünü açmıştır. Bu durum toplum içerisinde bloklaşma ve çatışmayı beraberinde getirmiştir. Tarih boyunca sınır kavramının en önemli sembollerinden birisi olan duvar metaforu insanın korunma ve güvende olma ihtiyacı sonucunda kendini sınırlarda göstermiştir. Çin Seddi, Aurelian Surları, Maginot Hattı, Berlin Duvarı gibi birçok yapı bu amaçlarla inşa edilmiştir. Zaman içerisinde sınırlar, hisarlar, çitler ve duvarlar sadece fiziksel bir ayrımı ifade etmekten öte kimlikleri ve kültürleri de birbirinden koparan nesnelere haline gelmişlerdir (Gemici, 2018: 6-15). Semerci’nin deyişiyle “sınır, sürekli gidip gelen, gevşeyip sıkılaştıran, sürekli pazarlıkların döndüğü, bazen delikli hale gelen, bazen birdenbire katılaştıran bir durumdur” (Semerci, 2016).

Meksika ve ABD sınırı dünyada yaşanan kitlesel yer değiştirmelerin en fazla yaşandığı bölgelerden biridir. Meksika’dan ABD’ye 1965 ve 2015 yılları arasında 16 milyondan fazla Meksikalının göç ettiği tahmin edilmektedir (Anadolu Ajansı, 2019). Bu sınırın sadece Meksikalılar için değil birçok ülke vatandaşı için bir transit geçiş alanı olduğu göz önünde bulundurulduğunda sınırın önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

Soğuk Savaş sonrası dönemde güvenliğin değişen ve genişleyen gündemi ile birlikte toplumların güvenliği de ön plana çıkmıştır. Kopenhag Okulu'nun ortaya atmış olduğu güvenikleştirme teorisi, bir olgunun çoğunlukla karar alıcılar tarafından tehdit olarak algılanması ve söylem yoluyla o olgunun güvenlik alanına dâhil edilmesidir. Alımlayıcı kitlenin konunun bir güvenlik sorunu olduğuna inanması ve alınacak olağanüstü önlemlere rıza göstermesi ile güvenikleştirme başarıya ulaşmış olur. Göç meselesi toplumsal güvenliğe varoluşsal bir tehdit olduğu gerekçesi ile karar alıcılar tarafından söz edimi yoluyla güvenlik alanına dâhil edilmektedir. Göçmen olmanın suçlu olmakla eşdeğer görüldüğü ve yabancı düşmanlığının had safhada olduğu bu dönemlerde alımlayıcı kitlenin ikna edilmesi zor olmamaktadır. Fakat alımlayıcı kitlenin sunulan tehditi güvenlik sorunu olarak kabul etmesi, alınacak olağanüstü önlemlere de rıza göstereceğinin garantisi değildir.

GÜVENLİKLEŞTİRME TEORİSİ VE GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ

Devleti temel referans nesnesi olarak gören geleneksel güvenlik anlayışı Soğuk Savaş sonrası dönemde oluşan konjonktürü açıklamakta başarısız olmuştur. Tehditlerin önemli bir kısmının devlet dışı aktörlerden kaynaklanması güvenlik paradigmasının içerik olarak genişlemesini, referans nesnesi olarak derinleşmesini gerekli kılmıştır (Çiçekçi, 2012: 26). Buna ek olarak, Avrupa'da bütünleşme çabaları, ulus-devletlere dayalı klasik düzenin Avrupa Birliği gibi daha geniş siyasi çerçevelere dönüşümünü beraberinde getirmiştir. Sovyetler Birliği ve Yugoslavya'nın parçalanması, yeni sınır ve azınlık sorunları yaratmış ve milliyetçilik gibi istikrarsızlığa neden olabilecek ideolojilerin baş göstermesine sebep olmuştur. Bu nedenle, Baylis'in çalışmasında yer verdiği gibi "güvenlik uzmanlarının odağında, devletlerden ziyade etnik-milliyetçi grupların yer alması" gerekmiştir (Baylis, 2008: 74).

1985 yılında Kopenhag Üniversitesi'nde Barış ve Çatışma Araştırma Merkezi'nin kurulmasıyla temeli atılan Kopenhag Okulu, geleneksel güvenlik anlayışının devlet merkezli güvenliğe eleştirel bir yaklaşımla bireyselden küresele uzanan bir düzlemde güvenlik kavramını tekrar tanımlamıştır (Wilkinson, 2007: 6). Ekolün önemli isimlerinden Barry Buzan 1983 yılında yayınlanan kitabı İnsanlar, Devletler ve Korku'da güvenlik kavramının askeri boyutun ötesine genişlemesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu doğrultuda Buzan, güvenliği sektörlere ayırarak askeri güvenliğe ek dört sektör öne sürmüştür. Bunlar; siyasi, ekonomik, toplumsal ve çevresel sektörlerdir (Buzan, 2015: 107-119). Bu sayede, açlık, kıtlık, uluslararası göç, küresel ısınma gibi askeri olmayan konularda güvenlik gündemine dâhil edilmiştir.

Çalışmanın temel odak noktasının göç olgusu olması sebebiyle toplumsal güvenlik sektörünü detaylandırmak uygun olacaktır. Toplumsal güvenlik sektöründe temel alınan olgu kimliktir. Kimlik temelde bireysel düzeyde bir kavram olsa da "asıl dinamikler, bireyin içindeki kolektifte bulunmaktadır." Herhangi bir topluluğun bir gelişmeyi veya potansiyel bir durumu, kendi varlığına yönelik bir tehdit olarak algılaması durumunda toplumsal güvensizlik oluşmuş olur (Waever, 2008: 155-157). "Hegel'in kendisinden farklı olanı dışlayan ve olumsuzlayan tavrıyla tanımladığı ve özbilinç olarak adlandırdığı kendi varoluşunun bilincinde olma, Ben'i, Ben olmayandan öze farklı ve Ben olmayana karşıt olarak kendini oluşturmakta ve açığa vurmaktadır." (Koçyiğit, 2017: 137) Belirli toplumsal grupların kimlikleri sebebiyle tehdit altında hissetmeleri ise bu özbilincin bir sonucudur.

Toplumsal güvenliğin gündemi, değişik dönemlerde ve bölgelerde farklı aktörler tarafından tanımlanmaktadır. Toplumsal güvenliği tehdit eden en yaygın konular örnekleriyle birlikte Ole Waever tarafından göç, yatay rekabet, dikey rekabet olarak açıklanmıştır (Waever, 2008: 159). Burada göç ile kastedilen, dışarıdan gelenlerin yarattığı nüfussal değişim ile toplumun özelliklerini kaybedeceğidir. Yatay rekabet ile dışarıdan gelenlerin sahip olduğu dil ve kültür etkilerinin toplumun yaşam şekillerini değiştireceği açıklanırken dikey rekabette ise bütünleşme ve parçalanma hareketleri ile grupları daha geniş veya daha dar kimliklere evrileceği belirtilmiştir. Bunlara ek olarak doğal afetler, salgın hastalıklar gibi nedenlerle nüfusun azalması da eklenmiştir (Roe, 2017: 180).

Kopenhag Okulu'nun güvenlik alanına bir diğer katkısı ise "siyaset teorisi ve sosyal inşacılık yaklaşımlarını kullanan ve söz edimi yaklaşımları üzerine inşa edilen" güvenlikleştirme teorisidir (Miş, 2014: 347). Güvenlikleştirme yaklaşımı askeri-sorunları göz ardı etmeyen ama sadece onlarla sınırlı kalmayıp geniş bir tehdit gündemi benimseyen bir yaklaşımdır (Akgül-Açıkmeşe, 2011: 58). Kavram ilk olarak Ole Waever'ın 1995 yılında yayınlamış olduğu *Securitization and Desecuritization* makalesinde ortaya atılmıştır. Çalışmada güvenlikleştirme kavramı şu şekilde açıklanmaktadır:

"Sonuç olarak güvenlik nedir? Dil teorisinin yardımı ile güvenliği bir söz-edim olarak kabul edebiliriz. Bu kullanımda, güvenlik çıkardan bağımsız daha gerçek bir şey değildir. Söyleyişin kendisi eylemdir. Söylemenin kendisiyle bir şey yapılmış olur (iddiaya girmek, söz vermek, bir gemiye isim vermek gibi). Bir devlet temsilcisi, güvenlik kavramını telaffuz ederek belli bir gelişmeyi özel bir alana sokar ve bu gelişmeyi engellemek için gerekli tüm araçları kullanma hakkını talep eder." (Waever, 1995: 55).

Sorunlar kendiliğinden güvenliğe tehdit oluşturmazlar, aktörler onları güvenlikleştirmeyi tercih ederler (Miş, 2014: 349). Bu durum güvenlikleştirici aktörün söylemleri yoluyla gerçekleşir. Güvenlikleştirme eyleminde üç temel öge bulunmaktadır. Bunlar varoluşsal tehdide maruz kalan referans nesnesi, konuyu referans nesnesini tehdit ettiği gerekçesi ile güvenlik sorunu olarak sunan güvenlikleştirici aktör ve sektörden sektöre değişkenlik gösteren, süreci etkileyen işlevsel aktörlerdir (Balzacq, 2005: 178). Herhangi bir kamusal olgu, siyasal alanın dışını, siyasal alanı ve güvenlik alanını kapsayan bir spektrumda konumlandırılabilir. Bir olgunun siyasallaşması yani siyasal alana dâhil edilmesi, hükümetlerin bir seçim yapmasıyla ve bu seçim doğrultusunda bir karar verip kaynak aktarmasıyla mümkün olur. Böylelikle sorun toplumsal kesimleri de ilgilendirir (Miş, 2014: 348). Sorunların güvenlik alanına dâhil edilmesi sorunların acil ve istisnai/olağanüstü önlemler gerektiren olağan siyasi prosedürlerin sınırları dışındaki, fiilleri meşru kılan ve varoluşsal bir tehditmiş gibi sunulmasıyla olur." (Buzan vd., 1998: 24). Bu sayede konu diğerlerine kıyasla öncelik kazanmış olur. Bir konu başlığı güvenlikleştirildiğinde, devlet seçkinleri konuya "aciliyet ve yaşamsallık atfederek" (Kaliber, 2005: 39) olağanüstü tedbirler alma meşruiyetini kazanırlar (Buzan vd., 1998: 24).

Başarılı bir güvenlikleştirmenin varlığından söz edebilmek için bir olgunun, güvenlikleştirici aktör tarafından güvenlik sorunu olarak telaffuz edilmesi yeterli değildir. Alımlayıcı/hedef kitle sorunu güvenlik tehdidi olarak kabul eder ve benimserse olağanüstü önlemlerin alınmasına rıza gösterir (Miş, 2014: 350). Demokratik rejimlerde toplumun sorunu bir güvenlik tehdidi olarak kabul etmeme ve süreci kesintiye uğratma ihtimali yüksektir (Emmers, 2017: 134). "Tehdit o denli inandırıcı ve ürkütücü olmalıdır ki sosyal oluru alınacak kitle tedirgin edilmeli ve tehdit olarak çerçevelenen alana dair acil eylem talep eder hale getirilmelidir. Talep

edilmese dahi bu beklenti oluşmalıdır.” (Balzacq, 2005: 184). Bu sayede çift yönlü bir etkileşim olması sebebiyle güvenikleştirme öznelarasıdır (Baysal ve Lüleci, 2015: 76).

Kopenhag Okulu güvenliği pozitif bir olgu olarak görmez. Bu sebeple güvenikleştirmeyi kaçınılması gereken bir durum olarak tasvir eder. Bir sorunun güvenikleştirilmesi olağanüstü önlemleri meşrulaştıracığından, bu durum, özgürlüklerin kısıtlanması ve şiddet içeren yöntemlerin kullanılması gibi durumları beraberinde getirir (Miş, 2014: 351). Williams’a göre güvenikleştirme, aktörler tarafından, amaçlarına ulaşmak, ideolojileri meşru kılmak ve uygulanmak istenen politikaları topluma kabul ettirmek için keyfi olarak kullanılmaktadır (Williams, 2003: 511-531). Sıkıyönetim ilan etmek, siyasi muhalifleri ve terör şüphelilerinin yargılamaya tabi tutulmaksızın tutuklamak, belirli siyasi kurumları yetki alanını sınırlandırmak vb. durumlar güvenikleştirmenin kötüye kullanılmasına örnektir. Kopenhag Okulu’nun önerisi ise güvenikleştirme sürecinin tersine döndürülmesidir. Güvenlik dışılaştırma olarak tanımlanan bu süreç daha önceden tehdit olarak algılanan bir durumun siyasi alana dâhil edilip, sorunun normal siyasal süreçler kapsamında çözülmeye çalışılmasını ifade eder (Emmers, 2017: 136). Güvenikleştirme sürecinde, göç örneğinden hareket edildiğinde, göçmenleri ‘suçlu’ olarak gören bir yaklaşım söz konusudur. Yasal bir statüye sahip olmayan “düzensiz” göçmenlerin terörizm ve organize suç gibi olgularla birlikte düşünülmesi göç politikaların bir güvenlik meselesi olarak değerlendirilmesine sebep olmaktadır. Göç olgusu 1990’ların başına kadar daha çok iktisadi ve sosyal alanda değerlendirilmiştir. Ancak 1990 sonrası dönemde uluslararası göçün azımsanamayacak bir artış göstermesi, bu alana yönelik ilginin artmasına neden olmuştur (Gök, 2016: 67). Samuel Huntington göç ile alakalı olarak, ünlü tezi Medeniyetler Çatışması’nda ABD’nin uluslararası göç dalgaları karşısında sınırlarını kontrol edememesinin, ABD’nin ulusal güvenliğine yönelik en büyük tehdidi oluşturduğunu dile getirmiştir. Kendisi göçe karşı olmadığını vurgulamıştır ancak gelen Meksikalı göçmenlerin asimilasyona karşı dirençlerinin gücünü tehdit olarak değerlendirmiştir (Huntington, 1996: 198).

Konu ile ilgili olarak cevaplanmayı bekleyen sorular şu şekilde sıralanabilir: “Devletler ne dereceye kadar kendi sınırlarını denetleyebilmektedirler? Devletlerin bu denetim kapasitelerini ve sınırlarını belirleyen faktörler nelerdir? Ulus-devlerin göçün akışını engellemedeki rolü nedir? (Gök, 2016: 68). Özellikle 11 Eylül saldırıları sonrasında artan küresel terör söylemleri ile beraber göç konusu “denetim” ve “engelleme” anlayışı çerçevesinde şekillenmiş, sınır güvenliğine yönelik politikalara ağırlık verilmiştir (Gök, 2016: 68).

Soğuk Savaş’ın sona ermesi ile artan düzensiz göç, akabinde 11 Eylül saldırılarının yaratmış olduğu sendrom ve günümüzde Suriye krizinden kaynaklanan göç dalgası ile birlikte, göçmenlere karşı yükselen ırkçı söylem ve eylemlerin bir çıktısı olarak göçün güvenikleştirildiği ve “yüksek politika” alanına dahil edildiği gözlenmektedir. Göç ederek mekân değiştiren bireyler ve gruplar, ev sahibi devletler ve o ülkede yaşayan bireyler tarafından sorun olarak görülmektedir. Çünkü göçmenler kendi kimlik ve kültürlerini de bu yeni coğrafyaya getirmektedirler. Göç alan ülke bu durumda kendi kimliğini kaybedeceği korkusuyla bazı refleksler gösterir (Zenginoğlu, 2019: 44). Göçmenlerin devletin egemenliğine, toplumun kimliğine zarar verdiği ve ülkenin ekonomik, sosyal refah düzeyinin göçmenler yüzünden olumsuz etkilendiği de gerekçe olarak sunulmaktadır.

Göç olgusunun güvenlik alanına dâhil edilmesinin son örneklerinden biri ABD 2016 Başkanlık seçimlerinde gözlenmiştir. Göç karşıtı söylemleri ile sivri ABD Cumhuriyetçi partinin adayı Donald Trump bunun

örneklerinden birisidir. Trump, ABD’de İslamofobik söylemleriyle ön plana çıkmış ve 2011 yılında başlayan Suriye krizi neticesinde ABD’ye hiçbir şekilde Suriyeli mülteci alınmaması gerektiğini savunmuş, gelenleri ise geri göndereceğini belirtmiştir (BBC, 2015). Trump’ın seçim vaatleri arasında yer alan bir diğer hususta ABD’ye gerçekleştirilen göçlerin kontrol altında tutulması için ABD ve Meksika sınırının Meksika Duvarı adı verilen büyük bir duvar ile örülmesidir (Gülada, 2019: 80).

ABD – MEKSİKA ARASINDA GÖÇ SORUNU

1846 yılında başlayan Meksika-Amerika Savaşı'nın sonucunda tüm kıtaya yayılma ve sahip olma hakkını içeren “Aşkar Kader” anlayışı ile Teksas ABD tarafından ilhak edilmiştir. 750 bin kilometrekarelik Oregon Ülkesi paylaşılmıştır (Kiser, 2018:7). İmzalanan Guadalupe Hidalgo Antlaşması ile Meksika, 15 milyon dolarlık bir tazminat karşılığında topraklarının 1.4 milyon kilometrekarelik bir bölümünü -yarısından fazlasına tekabül etmektedir- ABD’ye vermek durumunda kalmıştır. Günümüzdeki ABD ve Meksika sınırı böylelikle şekillenmiştir (Gemici, 2018: 18). Belirlenen bu sınırın üçte ikisinin nehir üzerinden geçiyor olması, California ve Arizona'daki çöller, Doğu California'da Algodones kum tepeleri ve New Mexico'da bulunan dağlar (BBC, 2017) gibi etmenler bölgenin uzunca bir zaman ekonomik, kültürel ve siyasi alanlardan izole kalmasına yol açmıştır (Cravey, 2012: 205-218'den akt. Gemici, 2018: 32).

ABD'nin İkinci Dünya Savaşı'na katılmasıyla beraber askere alımlar, hizmet sektöründe boşluğa neden olmuş ve işgücü ihtiyacı baş göstermiştir. Bu boşluğu giderme amacıyla ABD, 1943'te Bracero Programı 'nı uygulamaya koymuştur. Bu program ile yirmi iki yıl boyunca Meksikalı göçmen işçiler tarım işlerinde istihdam edilmiştir (Stephan ve Miller, 2008: 134'ten akt. Doğan, 2018: 147). Fakat program sonlandığında geri dönüşler beklenildiği gibi olmamış, göçmenler buldukları yerlerde ikamet etmeye devam etmişlerdir. Bunun üzerine programın sonlandığı 1954 yılında Geri Dönüş Operasyonu başlatılmıştır. Meksika'ya bir milyonun üzerinde insan sürülmüş ve göçle ilişkili olarak bazı ABD vatandaşları da tutuklanmıştır (Garip, 2017: 23).

ABD, 1965 yılında göçmen aile üyelerinin birbirine kavuşturulması ve verimli işgücü sağlamak amacıyla göçe dair ulusal kotaların ve kısıtlamaların kaldırılmasını öngören Göç ve Vatandaşlık Yasası'nı çıkartmıştır. Fakat bu yasa ile birlikte göçmen sayısı yirmi yılda %60 oranında artmıştır (Maas, 2012: 233'ten akt. Gemici, 2018: 38). Yasa dışı göçteki bu artış, siyasiler için yeni bir korku siyaseti ortamı hazırlamanın yolunu açmıştır. Latin göçmenlerin ulus için tehdit olarak tanımlanması ve “Latin Tehdidi” söylemleri sıkça dile getirilmiş ve bunun üzerinden korku siyaseti yürütülmüştür (Anna, 2002'den akt. Massey, 2016: 151).

Leonard Chapman 1976 yılında yayınladığı “Yasadışı Yabancılar: Dur Deme Zamanı Geldi!” makalesinde yabancıların nasıl güvenlik tehdidi olarak tasvir edildiğini ve bu durum üzerinden kurgulanan korku siyasetini gözlemlemek mümkündür. Chapman makalesinde şu ifadelerle yer vermiştir;

“1973'te Göç ve Vatandaşlık Servisi (INS)'nde yetkili olarak çalışmaya başladığım zaman çalışanımız azdı, bütçemiz kısıtlıydı ve yasa dışı yabancıların büyümekte olan sessiz bir istilasıyla karşı karşıyaydık. Elimizden gelenin en iyisini yapmamız rağmen, sorun- o dönemde de çok kritik iken-, şimdi artık ulusal bir felaket haline gelme tehdidi taşımakta. Geçen sene, INS tarafından yaptırılmış olan bağımsız bir çalışma Birleşik Devletlerde 8 milyon yasadışı yabancı bulunduğu tahminin gerçekleştirdi. Her yıl bu sayıya en azından 250.000 ile 500.000 arası insan eklenmekte. Bu kişiler vergisini ödeyen Amerikalı vatandaşları toplam olarak

yılda 13 milyar dolar sömürmekte. Bunu bölgelerinde yasal olarak bulunanların işlerini ellerinden alıp onları işsizliğe iterek; yasadışı yollarla sosyal yardımlardan ve kamu hizmetlerinden faydalanarak ve vergi kaçırarak yapmaktalar.” (Chapman, 1976: 188-189’den akt. Massey, 2016: 152).

Başkan Ronald Reagan 1985 yılında, kayıtsız göçmenleri ulusal güvenliğe bir tehdit” olarak ilan ederek Latin Tehdidi söylemlerine katkı sağlamıştır. Yasa dışı yabancılar hakkında yaratılan bu algılar neticesinde sınır kontrollerine ayrılan kaynaklarda artış meydana gelmiştir. 1986’dan 2006 yılına kadar sınır devriyesi 2 bin kişiden 12 bin 200 görevliye ve ayrılan bütçe ise 200 milyon dolardan 1 milyar 213 milyon dolara çıkarılmıştır. 1986 yılında Ronald Reagan’ın başkanlığı döneminde yaklaşık 3 milyon kaçak göçmen için af çıkartılmıştır. Af ile birlikte sınır devriyeleri arttırılmış, belgesiz işçi çalıştıranların cezalandırılması gündeme gelmiştir (Payan, 2006: 55’ten akt. Gemici, 2018: 39). 12 Ağustos 1992 yılında ABD, Kanada ve Meksika devlet başkanları, ABD, Kanada ve Meksika devlet başkanları Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması ’nı (NAFTA) imzalamışlardır (NAFTA, 2012). Bu anlaşmayla birlikte ticaret ve yatırım engelleri ortadan kalkmıştır. ABD’nin ve Kanada’ nın Meksika’ya yatırımlarını çoğaltmaları durumunda, bu iki ülkenin ucuz işgücünden faydalanacağı, Meksika’da işsizlik oranının azalacağı ve bu sayede belgesiz göçün engellenebileceği düşünülmüştür (Garip, 2017: 130). Fakat beklentinin aksine NAFTA’nın onaylanmasından itibaren yasadışı göç büyük ölçüde artmaya devam etmiştir.

11 Eylül saldırılarının yaratmış olduğu olumsuz hava kendisini göç politikalarında göstermiş, sıkı denetimlere tabi tutulmuştur. 2006 yılında çıkarılan Güvenli Çit Yasası ile birlikte ABD, sınıra çelik çit inşa etmeye başlamıştır. “Yaklaşık 650 millik bu çit yine yaklaşık olarak 6 milyar dolara mal olmuştur.” (Gemici, 2018: 41). 1965-2010 yılları arasında Amerika sınır devriye bütçesine 40 milyar dolar harcamıştır. Fakat tüm bu çabalara rağmen 1986 yılında 2.2 milyon olan düzensiz göçmen sayısı 2008 yılında 6.9 milyona çıkmıştır. 2010 yılında ise bu rakam ufak bir düşüş ile 6.5 milyon olarak kayda geçmiştir. Bu minvalde inşa edilen çitin düzensiz göçmenlerin sadece daha tehlikeli güzergahlara yönelmesini sağladığını ve sınırın artık eskisinden daha riskli olduğunu söylemek mümkündür (Garip, 2017: 159).

Barack Obama, 2008 Başkanlık seçimlerinde Latin seçmene kapsamlı bir göç reformu sözü vermesine rağmen seçildiğinin ilk döneminde beklentileri karşılayamamıştır. Fakat sonrasında deportlarda suçlulara öncelik verilmesi ve Çocuk Göçmenlere İstisnai Muamele (DACA) gibi uygulamaları hayata geçirerek 2012 seçimlerinde Latin seçmenden 2008’den daha fazla oy almayı başarmıştır (Skrentny ve López, 2013: 63). 2014 yılına gelindiğinde Barack Obama ABD’nin bir göçmen ülkesi olduğuna dikkat çekerek mevcut göçmen sisteminin yanlış olduğunu vurgulamıştır (Amerika’ nın Sesi, 2014). İlan ettiği göç reformu ile birlikte yaklaşık dört milyon belgesiz göçmene sınırsız tehcir muafiyeti ve geçici çalışma izni tanınmıştır (Gemici, 2018: 41).

TRUMP DÖNEMİ GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ

Donald Trump’ın 2016 Başkanlık seçim vaadlerinden birisi Meksika sınırına duvar inşa etmektir. 2016 yılında George W. Bush döneminde inşaatına başlanan duvarın, Obama döneminde 1126 km’lik bölümü tamamlanmıştır. Trump ise zaten varolan duvar projesinin üzerine 16.76400m yüksekliğinde “geçilmez, fiziki, yüksek, güçlü ve güzel” bir duvar istemektedir (ABC News, 2017). Ronald Reagan ve Bill Clinton tarafından da kullanılan “Amerika’yı yeniden büyük yapmak” sloganı Trump için kendi kaynaklarını başkalarına kaptırmadan istikrarlı büyüme sağlama gayreti, göçmenlerde onun için “kaynaklarını kullanmayı

hedefleyen ve durdurulması gereken istilacıları.” (Arıboğan, 2018: 49). Trump son derece etkin kullandığı Twitter hesabında bu konuyla ilgili olarak “bu insanların ülkemizi işgal etmesine izin veremeyiz. Birisi geldiğinde yargıç, dava olmadan geldikleri yere geri göndermeliyiz” demiştir (Trump Resmi Twitter Hesabı, 2018). Paris Okulu, güvenlikleştirme kuramında sadece karar alıcının söylem ve eylemlerinin baz alınmasının yetersiz olduğunu, karar alıcıya ek olarak bürokratik kurumların, istihbarat çalışanlarının hatta alanda çalışan akademisyenlerin dahi, söylem ve eylemlerinin incelenmesi gerektiğini vurgulamıştır (Demirtaş, 2019: 4). Bu noktada Pentagon’un “ülkenin daha büyük önceliklerini desteklemek” ve “İç Güvenlik Bakanlığının uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelesine destek sağlamak” amaçlarıyla Trump’ın Meksika Duvarı projesine kaynak aktaracağını açıklaması da güvenlikleştirme sürecine katkı sağlamıştır (Anadolu Ajansı, 2020).

Günümüzde göçmenlerin özellikle terörizm ve suç kavramlarıyla özdeşleştirilmesi toplumun alınacak olağanüstü önlemlere rıza göstermesini kolaylaştırmaktadır. Meksika’da uyuşturucu, akaryakıt, maden, avokado, alkol, narenciye ve insan kaçakçılığına odaklanan 80’den fazla alt grup ve 9 büyük kartel bulunmakta ve ülke 2006’dan beri bu kartellerle mücadele etmektedir (Anadolu Ajansı, 2019). Bu durum Trump’ın Meksika’dan gelen göçmenlerin tehdit olduklarını ifade ederken kullandığı en önemli kozlarından biridir. Trump’ın “çok üzücü bir şekilde, Meksika’daki cinayet vakaları 2018’de, 2017’den %33 oranında artarak 33.341’e yükseldi. Bu, sınırımızın Güney sınırında meydana gelen ve daha sonra ülkemize yayılan insani krize büyük katkıda bulunuyor. Afganistan’dan bile daha kötü. Bunlara uyuşturucu neden oldu. Duvar inşa ediliyor.” (Trump Resmi Twitter Hesabı, 2019) ve “ülkemizin emniyeti ve güvenliği için duvara ihtiyacımız var. Dünyadaki bir numaralı en tehlikeli ülke olarak değerlendirilen Meksika’dan kitlesel uyuşturucu akışını durdurmaya yardımcı olması için duvara ihtiyacımız var. Duvar yoksa anlaşma da yok.” (Trump Resmi Twitter Hesabı, 2018) twitleri, Meksika’nın içerisinde yaşanan sorunların Trump tarafından nasıl söylemlerini destekler nitelikte kullandığının bir kanıtıdır.

Trump, kullandığı ırkçı, İslamafobik ve göçmen karşıtı söylemleri ile nam salmıştır. 2017 yılından itibaren Trump’ın 64 mitinginin içerik analizi yapılmış ve bu analize göre Trump, göçmenleri tanımlarken, uzaylı kelimesini 213, hayvan kelimesini 34, suçlu kelimesi 189, katil kelimesi 32 sefer kullanmıştır (USA Today, 2019). Ayrıca Trump’ın mülteciler ile ilgili bir toplantıda “Bu bok çukuru ülkelerden niye bu insanları kabul ediyoruz?” cümlesini sarfettiği haberlerde yer almıştır (Washington Post, 2019). Trump’a göre güvensizlik hissi, ırkçılık, kimlik temelli çatışmaların artması halk desteğini arttıracak faktörlerdir. Bunun yanında Trump, duvarın yapım maliyetini Meksika’nın ödeyeceği vurgulayarak, olası karşı çıkmaları engelleme amacı gütmüştür (Arıboğan, 2018: 53). NAFTA’nın yerine yapılacak anlaşma ile Meksika’nın dolaylı olarak ödeyeceğini belirtmiştir (Trump Resmi Twitter Hesabı, 2018).

Trump’ın güvenlikleştirici söylem ve uygulamalarının toplumdaki yansımalarını görmek açısından yapılan anketlerin sonuçları büyük önem arz etmektedir. Nisan 2019 yılında 801 yetişkinin katılımı ile gerçekleşen ankette illegal göçmenlerin ne kadar ciddi bir sorun olarak görüyorsunuz? sorusuna %46 çok ciddi, %25 ciddi, %16 o kadar ciddi değil yanıtı alınırken, sınıra duvar inşa edilmesini onaylıyor ya da karşı çıkıyor musunuz? sorusuna %41 onay %56 karşı çıkma yanıtı alınmıştır. Haziran 2019 da 1001 kişinin katılımı ile gerçekleşen bir diğer ankette Meksika duvarı ile Amerika’daki şiddet suçu azalır mı? sorusuna %33 azalır, %64 öyle düşünmüyorum cevabı verilmiştir. Aynı ankette Meksika Duvarı ile Amerika’daki uyuşturucu miktarı azalır mı? Sorusuna %37 azalır, %60 öyle düşünmüyorum cevabı alınmıştır. Şubat 2018’de yapılan

ankette Trump'ın Kongre'den duvar için 25 milyar talep ettiği hatırlatılarak, duvarın maliyeti 25 milyar ise destekler/karşı çıkar mısınız? sorusuna %33 destek,%65 karşı çıkma cevabı alınmıştır. Aynı ankette belgesiz göçmenlerin Amerikan vatandaşlarından daha fazla suç işlediğini düşünüyor musunuz? sorusuna %17 evet, %72 öyle düşünmüyorum cevabı verilmiştir. Son olarak Haziran 2019da 1004 kişinin katılımı ile gerçekleşen ankette Meksika duvarının finansmanını içermeyen yeni sınır güvenlik önlemlerini finanse eden bir tasarıyı destekliyor musunuz yoksa karşı mı çıkıyorsunuz? Sorusuna %61 destek, %33 karşı çıkma oyu alınmıştır (Polling Report, 2019).

SONUÇ

Göç insanlık tarihi boyunca varolmuş bir olgu olarak, günümüzde büyük bir etki potansiyeline sahiptir. Toplumlarda yerleşen öteki tanımlamaları ve yabancılardan korkma güdüsü göçmenlere karşı bir savunma mekanizması oluşmasına veya karar alıcılar tarafından bilinçli olarak oluşturulmasına neden olmuştur. ABD yönetimlerinin uzunca bir süredir politik kazanım uğruna araçsallaştırdığı göç olgusu, şüphesiz sosyolojik, ekonomik ve siyasi alanlarda bazı sonuçları doğurmaktadır. Fakat karar alıcıların kullandıkları nefret söylemlerinin ve yürüttükleri korku siyasetinin toplumlar arasında yarattığı sonuçlar çok daha ağır olabilmektedir.

Trump güvenikleştirici aktör olarak gerek attığı twitlerde gerekse verdiği demeçlerdeki söylemleriyle göçmenleri güvenlik sorunu olarak referans nesnesi olan Amerikan toplumuna sunmuştur. Bu sayede alacağı olağanüstü bir önlem olan duvar inşa etme projesinin kabul görmesini beklemiştir. 11 Eylül saldırıları ve küreselleşmeyle beraber inşa edilen yabancı düşmanlığı ve Meksika'da faaliyet gösteren kartellerden kaynaklanan sorunlar gibi kolaylaştırıcı koşulların varlığı halk nezdinde göçmenlerin bir güvenlik sorunu olarak görülmesine neden olan faktörlerdir. Fakat Trump'ın tüm çabalarına rağmen anketlerde görüldüğü üzere toplum yapılması planlanan duvara karşı çıkmıştır.

Güvenikleştirmenin başarılı olabilmesi için alımlayıcı kitlenin sorunun güvenlik sorunu olduğunu kabul etmesi ve alınacak olağanüstü önlemlere rıza göstermesi gerekmektedir. Amerikan toplumunun, Trump gibi, göçmenleri bir güvenlik sorunu olarak görmesine rağmen alınması planlanan olağanüstü önlemler konusunda isteksiz oluşu göz önüne alındığında Trump'ın güvenikleştirmesi için başarılı denebilir mi? Roe'ya göre bu durum ne başarılı ne de başarısız olarak adlandırılabilir. Böyle bir durumu açıklamak için Roe, güvenikleştirmeyi tanımlama aşaması ve mobilizasyon aşaması olarak ikiye ayırmaktadır (Miş, 2014: 366'dan akt. Roe, 2008: 615-635). Bu şekilde Trump'ın güvenikleştirme girişiminin ilk aşamada başarılı olduğu, fakat mobilizasyon aşamasında başarısız olduğunu söylemek mümkündür.

KAYNAKÇA

ABC News. 2017. Nearly 700 Miles of Fencing at the US-Mexico Border Already Exist, <https://abcnews.go.com/US-miles-fencing-us-mexico-border-exist/story?id=45045054>, ET: 08.01.2020.

AKGÜL-AÇIKMEŞE, S. 2011. "Algı mı, Söylem mi? Kopenhag Okulu ve Yeni Klasik Gerçekçilikte Güvenlik Tehditleri", Uluslararası İlişkiler, 8(30), 43-73.

- Amerika'nın Sesi. 2014. "Obama'dan Göçmenlik Reformu Çağrısı", <https://www.amerikaninsesi.com/amp/obama-dan-gocmenlik-reformu-cagrısı/1951208.html>, ET: 24.12.2019.
- Anadolu Ajansı. 2017. "Meksika", <https://www.aa.com.tr/tr/ulkeprofilleri/meksika/901872>, ET: 13.12.2019.
- Anadolu Ajansı. 2019. "Meksika'daki Kartel Savaşları ve Şiddetin Bilançosu Ağır", <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/meksikadaki-kartel-savasları-ve-siddetin-bilancosu-agır/1622067>, ET: 08.01.2020.
- Anadolu Ajansı. 2020. "Pentagon'dan Meksika sınırına duvar için 3,8 milyar dolar fon", <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/pentagondan-meksika-sinirina-duvar-icin-3-8-milyar-dolar-fon-/1733571>, ET: 28.12.2020.
- ARIBOĞAN, D. Ü. 2018. Duvar: Tarih Geri Dönüyor, İnkılap Yayınları, İstanbul.
- BALZACQ, T. 2005. "The Three Faces of Securitization: Political Agency, Audience and Context", *European Journal of International Relations*, 11(20), 171-201.
- BAYLIS, J. 2008. "Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı", *Uluslararası İlişkiler*, 5(18), 69-85.
- BAYSAL, B. LÜLECİ, Ç. 2015. "Kopenhag Okulu ve Güvenikleştirme Teorisi", *Güvenlik Stratejileri*, 11(22), 61-96.
- BBC Türkçe. 2015. "Trump: Suriyeli Mültecileri Ülkelerine Geri Yollayacağım", https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/10/151001_trump_suriye, ET: 18.12.2019.
- BBC Türkçe. 2017. Donald Trump'ın sınır duvarını yıkabilecek 6 şey, <https://www.bbc.com/turkce/resources/ıdt-000e9326-a752-49a8-81e3-a1aab42a9f89>, ET: 18.12.2019.
- BUZAN, B. 2015. İnsanlar, Devletler ve Korku (çev.) ÇITAK, E., Uluslararası İlişkiler Kütüphanesi, İstanbul.
- BUZAN, B. WAEVER, O. WILDE, J.D. 1998. *Security: A New Framework for Analysis*, Boulder: Lynne Rienner Pub.
- ÇİÇEKÇİ, C. 2012. *Uluslararası Güvenlik Çalışmaları: Uluslararası İlişkilerde Eleştirel Güvenlik Kuramı*, Kriter Yayınları, İstanbul.
- DEMİRTAŞ, B. 2019. "Mülteciler ve Güvenikleştirme", *Güvenlik Yazıları Serisi*, No.8, Eylül 2019. https://trguvenlikportali.com/wpcontent/uploads/2019/10/MultecilerGuvenliklestirme_BirgulDemirtas_v.2.pdf.
- DOĞAN, E. T. 2018. "Düzensiz Göçün Kentlerde Düzenlenmesi: Meksika'da Göçmen Evleri", *Memleket Siyaset Yönetim (MSY)*, 13(30), 141-160
- Donald Trump Resmi Twitter Hesabı, @realDonaldTrump.
- EMMERS, R. 2017. "Güvenikleştirme", (Ed.) COLLINS, A., (Çev.) USLU, N., *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, Uluslararası İlişkiler Kütüphanesi, İstanbul.

- GARİP, F. 2017. *On The Move: Changing Mechanisms of Mexico-U.S. Migration*, Princeton University Press, New Jersey.
- GEMİCİ, C. 2018. *Meksika-ABD Güç Koridoru: Şiddet, Dışlanma ve Göçmen Entegrasyonu Paradoksu*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- GÖK, G. O. 2016. "Kimin Güvenliği? Uluslararası Göç-Güvelik İlişkisi ve Uluslararası Örgütlerin Rolü", *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, KOSBED, (31), 65-82.
- GÜLADA, M. O. 2019. "Donald Trump'ın Göçmenlere Yönelik İnşa Edilmesi Planlanan Meksika Duvarı ve Propaganda Karikatürlerindeki Sunumu", *Göç Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 78-108.
- HUNTINGTON, S. 1996. *The Clash of Civilizations and Remaking The World Order*, Simon & Schuster, New York.
- International Migrant Stock (IMS). 2019. <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates19.asp>, ET: 04.12.2019.
- KALİBER, A. 2005. "Türkiye'de Güvenikleştirilmiş Bir Alan Olarak Dış Politikayı Yeniden Düşünmek: Kıbrıs Örneği", *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 2(7), 31-60.
- KISER, W.S. 2018. *Coast-to-Coast Empire Manifest Destiny and the New Mexico Borderlands*, University of Oklahoma Press, Norman.
- KOÇYİĞİT, D. 2017. "Batı'yı Kurgulamak - Doğu'yu Sunmak, Doğu'yu Kurgulamak - Batı'yı Sunmak: Oksidentalizm'de Ben ve Öteki", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 57(57), 133-160.
- MASSEY, D. S. 2016. "Göç Kuramlarında Kayıp Halka", *Göç Dergisi*, 3(2),143-165.
- MİŞ, N. 2014. "Güvenikleştirme Teorisi ve Siyasal Olanın Güvenikleştirilmesi", *Akademik İncelemeler Dergisi*, 6(20), 345-381.
- North American Free Trade Agreement (NAFTA). 2012. <https://www.naftanow.org/>, E.T: 15.01.2020.
- ÖZER, İ. 2004. *Kentleşme, Kentleşme Ve Kentsel Değişme*, Ekim Kitabevi, Bursa.
- Polling Report. 2019. "Immigration /Border Security", <https://pollingreport.com/immigration.htm>, ET: 10.01.2020.
- ROE P. (2017. "Toplumsal Güvenlik", (Ed.) COLLINS, A., (Çev.) USLU, N., *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, Uluslararası İlişkiler Kütüphanesi, İstanbul.
- SAYIN, Y. USANMAZ, A. ASLANGİRİ, F. 2016. "Uluslararası Göç Olgusu ve Yol Açtığı Etkiler: Suriye Göçü Örneği", *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* 18 (31), 1-13.
- Secure Fence Act (SFA). 2016. <https://immigrationhistory.org/item/secure-fence-act/>, E.T: 20.12.2019.
- SEMERCİ-UYAN, P. 2019. "Sınır Aşırı Kentsellik Görüşü" , <https://xxi.com.tr/i/sinir-asiri-kentsellik>, ET: 27.11.2019.

- SKRENTNY, J. D. and LÓPEZ, J. L. 2013. "Obama's Immigration Reform: The Triumph of Executive Action," *Indiana Journal of Law and Social Equality*: 2(1), 62-79.
- Uluslararası Göç Örgütü (IOM). 2013. Göç Terimleri Sözlüğü, (ed.) Richard Perruchoud, Jillyanne Redpath, https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml31_turkish_2ndedition.pdf, E.T: 14.01.2020.
- USA TODAY. 2019. "Trump Used Words Like 'Invasion' and 'Killer' to Discuss Immigrants at Rallies 500 times" <https://www.usatoday.com/story/news/politics/elections/2019/08/08/trump-immigrants-rhetoric-criticized-el-paso-dayton-shootings/1936742001/>, ET: 09.01.2020.
- Washington Post. 2019. Trump's Most Insulting — and Violent — Language is Often Reserved for Immigrants, <https://www.washingtonpost.com/politics/2019/10/02/trumps-most-insulting-violent-language-is-often-reserved-immigrants/>, ET: 09.2020.
- WAEVER, O. 2008. "Toplumsal Güvenliğin Değişen Gündemi", *Uluslararası İlişkiler*, 5(18), 151-178.
- WILKINSON, C. 2007. "The Copenhagen School on Tour in Kyrgyzstan: Is Securitization Theory Useable Outside Europe?", *Security Dialogue*, 38(1), 5-25
- WILLIAMS, M. C. 2003. "Words, Images, Enemies: Securitization and International Politics", *International Studies Quarterly*, 47(4), 511-531.
- YAMAN, F. 2019. Göç ve Toplum, Ketebe Yayınları, İstanbul.
- ZENGİNOĞLU, S. 2019. "Avrupa ve Göç: "Tehdit" Olgusuna Yönelik Teorik ve Politik Bir Analiz", *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10(1), 42-49.